

СТРИКТНО ЩЕ СЕ СЛЕДИ НОСЕНЕТО НА РАБОТНО ОБЛЕКЛО

ПОЛУЧАВАНЕТО НА НОВО – САМО СРЕШУ ПРЕДАДЕНО СТАРО

ФАКТОР

Работното облекло, което всеки получава, става абсолютно задължително в предприятията на ПИМ. Носенето му да се следи стриктно, заяви на една от редовните срещи с

ръководителите на цехове и отдели като вляза в някой цех, да виждам управителят инж. Димитър Назъров.

Отделяме немалко средства за това, хората да са облечени с хубави, удобни дрехи, даваме достатъчно на всеки и не искам,

С раздаването на следващия комплект, въвежда се и правилото – получаването на ново да става само срещу предадено старо облекло, стана ясно още на срещата с ръководители. □

ФАКТОР

НАШИЯТ ВЕСТНИК

ПИМ

Година XVI, брой 9 (162), 28 октомври 2022 г. Разпространява се бесплатно!

4 ГОДИНИ ПИМ – СТАРА ЗАГОРА

Четири години изминаха в началото на месеца, откакто предприятието в Стара Загора е в състава на ПИМ – време, през което се утвърди като пълноправна структура в разрасналата се компания. Време, през което оборудването се модернизира, предприятието се специализира в производството на съоръжения за млекопреработка и пивоварство, екипът повиши професионалните си умения. Днес в ПИМ – Стара Загора 27 колеги с труда си дават своя принос към общия обем продукция на дружеството. Възлагат им се отговорни задачи, а резултатите показват, че очакванията са оправдани.

Честита годишнина, колеги, все така напред вървете, с професионализъм, душа и сърце защитавайте марката ПИМ! □

ЗА ОСМИ ПЪТ УЧАСТВАМЕ НА ЕДНО ОТ НАЙ-ПРЕСТИЖНИТЕ ВИНАРСКИ ИЗЛОЖЕНИЯ

ФАКТОР

За 8-и пореден път ПИМ ще участва на едно от най-престижните в света винарски изложения – SIMEI. След прекъсване през миналата 1921 година, заради епидемията от Ковид-19, форумът, събиращ производители по целия технологичен път – от лозата до избата и пазара, отново отваря врати от 15 до 18 ноември в Изложбения център Fiera Milano. Участници са компании от цял свят, а продуктите им ще видят десетки хиляди посетители.

На SIMEI компанията ни е сред редовните изложители. Щанд с площ 48 кв. м. ще има и на сегашното 29-о издания. Там сегашни и потенциални клиенти, както и интересуващи се от винарско оборудване гости, ще могат да видят нови изделия от ПИМ, да се запознят с обогатената продуктова гама и увеличените производствени възможности на дружеството. □

Конструкторът инж. Николай Ангелов, обсъжда с бригадата на Илия Стефанов детайли по възложените им изделия за SIMEI

Проект на павилиона на ПИМ в изложбения център Fiera Milano

ОБОРУДВАНЕ НА ОБНОВЕНА ВИНАРНА В КИПЪР МОНТИРАХА КОЛЕГИ

ФАКТОР

Оборудване на обновена винарна в Кипър монтираха през месеца колегите Иван Стоянов, н-к на V цех, Недялко Демирев и Димитър Караванов, от екипа му. Тя е край село Агиос Амвросиос и е втора на собственика се намира на главния път Лимасол-Омодос-, ползвал и за предишната услугите на ПИМ.

В модернизираното предприятие край Агиос Амвросиос групата от V цех подреди изработените по-рано в Хасково ферментатори за бели и червени вина и съдове за съхранение, прокара тръбопровод с цялостна термооблицовка, монтира охладителна цен-

трала и съд за гликол.

Много доволен остана домакинът и от качеството, и от бързо свършената работа. Със създаването на тази винарна той иска да помогне за възраждане на селото и привличане на повече туристи. Агиос Амвросиос е лозарско село, едно от най-красивите в района на Лимасол. Намира се на главния път Лимасол – Омодос и е известно с хубавите си екологични вина. С новото оборудване те ще станат още по-хубави, убеден е Иван Стоянов.

Другата винарна на г-н Василиадис е в близкото село Омодос. Също е оборудвана

от ПИМ, а вината ѝ, с високото си качество, печелят награди, дори още първата година след старта. Това помага и за привличане на туристи, още повече селото е известно с манастира „Свети Кръст“ в който има разпятие, съхраняващо влакна от въжето, с което е бил вързан Иисус Христос, разказа колегата и добави:

Домакините са доволни и щастливи, че работят с нас. За следващия проект – бутикова винарна специално за традиционното кипърско вино Командария – сладко, наподобяващо ликър, оборудването отново ще е от ПИМ, решил е Христодулос Василиадис. □

ФИНАЛ В КАТУНИЦА

Снимка от Росен Иванов

6 съоръжения за съхранение на вино, всяко с обем 206 куб. м. изгради в Катуница групата на Росен Иванов. За работата на него, Георги Русинов, Йордан Иванчев и Расим Махмудов бяха необходими 30 дни, какъвто бе и планът. Обектът четиридесета стартира на 5 септември и приключи на 18 октомври. Съоръженията са приети от домакините с адмирации за качеството. Конструктивната разработка е на инж. Диян Гогов.

На снимката - батерията с готови 206-кубикови изделия в Катуница. □

ЗА УНГАРИЯ ОТ ХАСКОВО И МАДЖАРОВО

18 ферментатора с помпи и рециркуляция изработи екипът на ПИМ – Маджарово за унгарско винарско предприятие. 5 от съоръженията са с обем 20 куб. м. още толкова са 30 кубикови, а 8 бяха 20-кубиковите за съхранение.

По поръчката работи и хасковското предприятие. Два ферментатора по 10 куб. м. – с наклонено дъно, рециркула-

ция и помпа бяха изработени в I цех, а, освен тях – и 5-кубикови с изолация. Съоръжения по 10 куб. м. с рециркуляция и помпа бяха направени във II цех, а най-големите – с обем 50 куб. м. изработи групата на Росен Иванов в IX цех.

Конструктори по поръчката са инж. Диян Гогов, инж. Валя Назърова, инж. Никола Лазаров и инж. Николай Ангелов.

Иван Юлиянов заварява ръчно, а Джамил Шабан прави машинен шев на съдове от поръчката

Петър Петков на заваръчната машина в I цех

Тихомир Иванов работи по един от ферментаторите в цеха

ЗА ЧУДЕСНОТО ВИНО НА „ЗЛАТЕН РОЖЕН“

Бахри Хасан и Тихомир Михов товарят поредните готови мантели

Нова серия съоръжения за известната българска винарна „Златен Рожен“ изработка компанията ни. И, за да има повече от чудесните им продукти, поръчката изпълняват всички цехове. Не след дълго за „Златен Рожен“ ще отпътуват 17 съда за съхранение и 16 ферментатора с обеми от 2 до 8 куб. м. Към тях има още вана за аериране, обслужваща платформа, тръбопровод, отоплителна централа, топлообменник.

Конструктивната разработка на изделията е на инж. Валя Назърова. □

ЗА АЗЕРБАЙДЖАН, ОТНОВО

След дълго прекъсване на контактите с азербайджански производители на вино, ПИМ отново изпълнява сериозна поръчка от средноазиатската страна. Тя е за съоръжения под налягане – т. нар. акратофори, които и в момента се изработват в IX цех. Серията включва 9 съоръжения под налягане – по 25 куб. м. и едно 15 – кубиково. Отделно, пак в IX цех се правят и 15-кубикови съдове за съхранение. Ангажиментите за изработка са на бригадите на Боян Тинчев, Красимир Петров, Милен Ефтимов и Иван Янков, плюс инж. Михаил Цонев и Вълчо Михов, които машинно заваряват серпентините на терморизи.

Конструктивната разработка е на инж. Тодор Тодев. □

Атанас Атанасов във вътрешността на акратофор, изработван от бригадата му

Божидар Стайков и Пенко Павлов също действат, но отвън

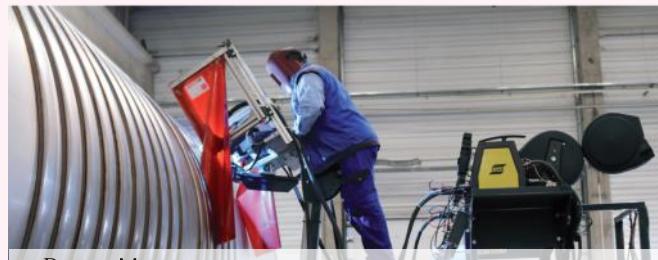
ОТГОВОРНО ЗА ГЕРМАНСКИЯ ПАЗАР

Качествените контрольори инж. Салибрям Рамадан и инж. Антон Пандов проверяват серпентината на едно от съоръженията под налягане

Петко Колев работи по едно от разпределените на бригадата съоръжения от поръчката

Вълчо Михов на машината за серпентинни терморизи

Живко Жеков и Лъчезар Николов на машината за изработка на гърловини

За германския пазар са изделията от поредна поръчка, изпълнявана от ПИМ. А силната конкуренция на Запад изисква отговорна работа, за да бъдат ангажиментите, възлагани от клиента, постоянни. Това, впрочем, много добре знаят бригадите на които поръчката е поверена. Тя включва съоръжения с обеми 5 куб. м. изработени от бригадата на Милен Ефтимов и ПИМ – Стара Загора, 5-кубикови – под налягане, с торосферични дъна и серпентина, възложени на групата на Венелин Стойчев, 10-кубикови, също под налягане, с торосферични дъна и серпентина – за групата на Боян Тинчев. Най-големият – 15-кубиков съд е даден на II цех. □

ГЛАВНИЯТ СЧЕТОВОДИТЕЛ НИКОЛИНА КОСТАДИНОВА, НА РАЗДЯЛА: РАБОТИХ СЪС СЪРЦЕ И ДУША, ГОРДЕЯ СЕ, ЧЕ БЯХ ЧАСТ ОТ ПИМ!

Христо ЦВЕТКОВ

След 27 години всеотдайна работа, главният счетоводител на ПИМ – Николина Костадинова излезе в заслужен отпът – повод да отбележим с няколко реда и с думи на признателност промяната в живота ѝ. Както и тя споделя думи на признателност към ръководството и колегите. Това е и първото, което казва: Благодаря на г-н Назъров, че ми се довери и ми повери толкова отговорна длъжност – главен счетоводител на голяма и утвърдена фирма, каквато е ПИМ. Надявам се, че съм оправдала доверието, защото обичам работата си и давам всичко от себе си в нея!

За професията си Николина казва, че е това, което винаги искала да практикува, може би като наследство от баща си, също счетоводител. В ПИМ дошла по воля на съдбата – решила да смени работното място и кандидатства през месец ноември 1995 година. Взели я. Започнала като счетоводител, после заместник главен и от 2003-а – главен счетоводител.

Стана по преценка на ръководството, спомня си тя 20

години по-късно. – Г-н Назъров ми предложи поста, аз приех и така досега... Не беше лесно, имало е трудни моменти през годините, имало е напрегнати часове, но, благодарение на екипа, винаги сме се справили, признателна е към колежките г-жа Костадинова. И към сегашния колектив и към онези, работили през годините.

От екипа си винаги съм получавала подкрепа и винаги съм разчитала, че мога да я получа. Особено от колежката Танка Шапатова. В един момент бяхме останали само двете, но се справихме. Ние, Счетоводният отдел на ПИМ сме добър колектив. Момичетата са работливи и упорити, обичат си работата и я вършат с удоволствие. Както и трябва да бъде. Нашият труд е специфичен. Не сме, примерно, като инженерите – те проектират нещо, след това то се изработва и се вижда от всички. Трудът на счетоводителя не се вижда, но без него не може. Важен и отговорен е, убедена е колежката.

За себе си, казва, че не иска да говори. Достатъчно е да изрази чувството си към професията, разбирането, че, каквато и да е тя, трябва да се

Николина Костадинова с екипа – Гергана Оцетарова – Ангелова, Донка Петкова, Танка Шапатова, Янка Йовчева, Златка Делчева

върши със сърце и душа, със старанието да бъдеш полезен. Както, лично, винаги го е правила. Затова, приключватки активната дейност, е напълно удовлетворена. И благодарна, че е имала късмета да работи в прекрасен колектив, с ръководител, разбиращ и подкрепящ хората си.

Признателна съм на екипа ми, на екипа на ПИМ, за преминалите тук години. Имали сме много хубави моменти. Имали сме, понякога и пререкания. Било е в интерес на работата, но искам да се извиня, ако някой се е почувствал засегнат. Още веднъж благодаря на г-н Назъров и ръководството за доверието, кое то ми е било гласувано и за подкрепата! Пожелавам здраве на всички колеги! Да работят с хъс и ентузиазъм и да са доволни от резултатите, да се радват на успехите си, искренна е Николина. И добавя: Гордея се, че съм била част от ПИМ! Убедена съм, че компанията ще продължи да се развива и го желая от сърце!

...А моите момичета ще се правят и без мен. Добили са достатъчно опит, умения, воля и желание не им липсват. Но и винаги могат да се обаждат, появя ли се по-сериозен проблем. Така сме се разбрали, казва на финал. □

КАКВО ПОКАЗА АНКЕТА В ПРЕДИШНИЯ БРОЙ

ФАКТОР

Както е известно, в предишния брой на вестника публикувахме анкета с въпрос: Доволни сте от храната в столовата? Пояснихме от какво бе породена тази анкета и дадохме възможност на всички да поставят оценка за качеството, да дадат мнение и, евентуално, препоръки.

Какво показваха резултатите от анкетата? С две думи – нищо показваха. Защото в допитването се включиха едва трима от около 230 человека в хасковското предприятие на ПИМ. От тях – двете оценки са с максимум звезди и пожелание екипът на столовата да продължава все така да приготвя вкусна храна. Третата оценка е отрицателна, с мотив, че разликата от преди е голяма, качеството е влошено, супата на обяд не достига, айранът не е десерт. Да има по-голям избор в менюто, е препоръката на колегата.

Толкова. На участниците благодарим! За останалите принципът явно е бил: Яденето е най-добрата храна – щом го има, не е нужно да се изразява мнение. Макар, че нищо не коства, ако е доволен човек, да оцени по достойнство труда и уменията на колегите, които се грижат всеки ден да бъдем вкусно нахранени. И то така, че те да го разберат. От нас – 6 звезди! □

КУПАТА ЗА ГРУПАТА

Групата за купата: Иван Гущеров, Господин Динев, Живко Динев, Тодор Съчмалиев и Благовест Господинов

МОДЕРНО ОБОРУДВАНЕ ОТ ПИМ – СТАРА ЗАГОРА ЗА „РАФТИС МИЛК“

Симеон СИМОВ

Заработи оборудваният с модерни съоръжения, произведени в ПИМ – Стара Загора, нов цех на млекопреработвателното предприятие „Рафтис Милк“ в сливенското село Бяла. За пуска там бе отговорният за реализацията на проекта инж. Валери Райков, според когото всичко е протекло по план и са пригответи първите продукти. Първите пробы, по принцип, винаги са трудни, но тези минаха без какъвто и да е проблем, коментира той старта.

За „Рафтис Милк“ колегите в Стара Загора изработиха линия за кашкал, включващи 5-тонен сиреноизгответел, барабан за отцеждане, количкопреса, преса и агрегат за кашкал, плюс линия за извара.

Сиреноизгответелят е т. нар. модел „Двойно О“ – хит в този вид машини, осигуряващ много добро качество на крайния продукт и много добър добив, кратко описание основното съоръжение в линията за кашкал инж. Райков.

То, както и останалите машини, са разработени от конструкторския екип в ПИМ – Стара Загора – инж. Константин Костов, инж. Станко Костов и инж. Доброрим Момчев. Монтажът също е извършен от колеги в старозагорското предприятие – Тодор Съчмалиев и Кунчо Огнянов, с участието и на инж. Станко Костов. □

ВЗАИМОЗАМЕНЯЕМИ И КОНСЕНСУСНИ – БРИГАДАТА НА ЖИВКО ДИНЕВ

Христо ЦВЕТКОВ

Опитвам се да представя групата с две думи в заглавието. Те казват, може би основното между петимата, но не всичко. Защото има още професионализъм, опит, екипност, приятелство, желание за добър резултат, с каквото и да се заемат. Поне това разбрах от бригадира Живко Динев и останалите. Те са Иван Гущеров, Благовест Господинов и Господин Динев, към които неотдавна се е присъединил и Тодор Съчмалиев. Така четиридесетната стават петима – до един опитни и с умения в работата си. Така ги представя и бригадирът – бат, Живко, както всички му казват. Но подчертава и друго, характерно за тях. Вътрешният контрол, наложен като практика.

Ако в процеса на работа, някой види грешка на другия, не му я спестя-

ва, но и не му гледа „сеира“. Помага. Никой не си забива главата само в собствената работа. Помагаме си – приятелски и добронамерено, казва бригадирът.

Това се вижда и отстрани, допълва го Тодор Съчмалиев. – И преди да дойда в групата, виждах как си помагат един на друг хората. Много. Това е характерно за бригадата и още – никой не се притеснява да пита, има ли съмнения в нещо.

И друго характерно изтъкват събеседниците ми – еднолично мнение тук никой не налага. Ако за нещо имаме несъгласие или различни виждания, обсъждаме, докато постигнем консенсус. Може да спорим и на висок глас, но накрая заедно намираме вярното решение. Спорим дори с началника, ако се налага в интерес на работата. Така, с обсъждане и търсе-

не на общо решение, избягваме много грешки, категоричен е бригадирът.

Но с усмивка допълва: Не оставай с впечатление, че в групата се спори непрекъснато. Време за дълги спорове няма. Работата иска вършене. Казвам го само като пример, как винаги се стремим да действаме във взаимопомощ и разбирателство. Дори след работа или в почивните дни. Съдействие никой на никого не отказва – било със съвет за някой майсторълък, като правене на вино, било за ремонтни.

Сутрин, преди началото на работния ден, докато си пием кафето, правим неформална „оперативка“. Обсъждаме задачите, уточняваме нещата, казваме си по някоя шага и започваме. Заедно и с настроение. Така денят преминава по-леко, издава „тайната“ бат, Живко. □

ЕДИН ДЕН В МНОГОПРОФИЛНАТА КЛИНИКА НА СЛЪНЦЕТО ПАЛЕОКАСТРО – МИСТИЧНОТО МЯСТО КРАЙ ТОПОЛОВГРАД

Христо ЦВЕТКОВ

Към многопрофилната клиника на слънцето – такава шеговита табела стои край пътеката към древното светилище и крепост Палеокастро до Тополовград. Названието е и символично, и буквально. Денят е слънчев, свеж, есента грее в багри, по скалите край маркирания в синьо и бяло маршрут са издълбани стотици малки и големи слънца. Или поне като такива са видени от археолозите впечатляващите каменни кръгове, дело на човешка ръка.

Някои са вдълбнати, други – изпъкнали. Кога точно са изрязвани и в продължение на колко време, не може да се каже. Правени са в дълбоката древност от хората, населявали тези земи. Свидетелстват за култ към слънцето, на което са се прекланяли. Символичните му образи са в северния край на скалите и следват пътя от изгрева към залеза. Те са много, според различните информации от 140 до над 200. Открити са, заедно с крепостта Палеокастро от братята Херман и Карел Шкорпил – чешко-български археолози и музейни дейци, които още през 1888 г. публикуват описание на обекта. А, като стана дума за крепостта, зъберите с каменни кръгове на най-високото, са част от защитната ѝ система, явяващи се непристъпна южна „стена“.

Изградена от траките в дълбока древност, твърдината се е ползвала във вековете от римляни, византийци и българи.

За твърдината в сайта на тополовградския исторически музей пише: Крепостта наподобява формата на копие, насочено с върха на югоизток. От изток, север и запад е била защитена с висок и здрав зид, дълъг около 350 м. Скалните зъberи от южната страна също са били свързани с крепостен зид.

Каменната зидария на стената е споена с хоросан. На северната стена на крепостта, която е най-достъпна за нападение, са били изградени две отбранителни кули. Едната се намирала в северозападния край на крепостта, където е била и портата, а другата – в североизточния край. Вътрешната част

около 2 км. преди Тополовград, ако посоката е към него. Отбивката е вляво. Има указателна табела, но тя е видима само на излизане от града, когато посоката вече става дясно. Тръгва се по земен път, проходим и за лек автомобил и след около 1,5 км. колата се оставя на равно място до къща, пред която има чешма. Стопаните са я направили специално за туристите. Водата е студена и вкусна, а в коритото е изписана цялата история на Палеокастро. Оттук – към върха със скалните зъberи следва около 20 минути пеши ход. Маршрутът е лек, денивелацията не е голяма, пътеката се вие през смесена гора, преминават се живописни мостчета, на много места са поставени дървени пейки за отмора. Посоката не е възможно да се обърка, тъй като навсякъде по дърветата има маркировка в синьо и бяло. Има и достатъчно указателни табели, за разлика от други маршрути, където ориентацията често става по интуиция. Изобщо, разходката, освен че обогатява познанията за историята на древната ни земя, е и много приятна.

Пътеката скоро отвежда до първата скала с издълбани слънчеви кръгове. Малко по-нататък изниква още една и още една... Докато неусетно сме се изкачили на върха с надвиснали над урвата скални зъberи, нашарени с десетки кръгове, с различни размери. Явно, тук е било светилището на древните тракти, живели в подножието на височината. Предполага се, че то е съществувало от X до V век пр. н. е., след което, вероятно в I хилядолетие пр. н. е. мястото е превърнато в крепост. Тук са се приютивали хората, напуснали селищата в моменти на вражи нападения.

Останките от крепостни стени на север днес трудно се „изследват“ от любители на старините, защото почти изцяло са погълнати от гората. Което не пречи на иманярските „проучвания“ край тях и особено на мястото, където се е намирало селището. Малката ни група обаче не е тръгнала за това. Възползваме се от възможността да разгледаме по-достъпните участъци, да направим хубави снимки и най-вече да се полюбуваме на красавата панорама от всички страни. В ясния ден се виждат

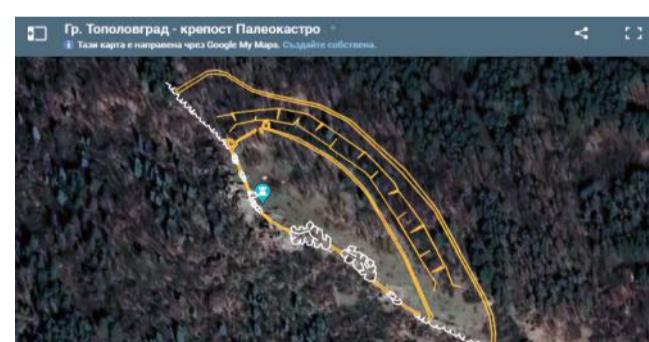
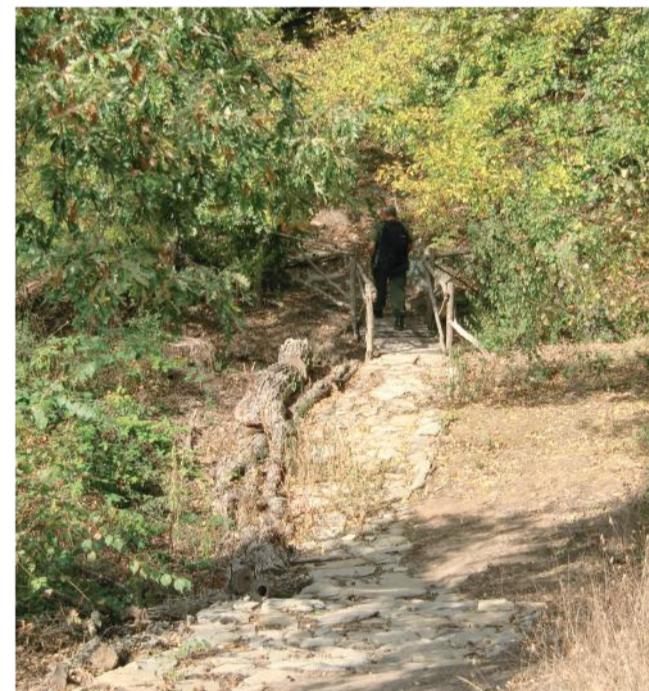

има размери от 200 м. дължина и 20 до 60 м. ширина. На север от крепостта са намерени останки от голямо селище – основи на сгради, керамични фрагменти, строителни материали, остириета на стрели и копия, аксесоари за бойно снаряжение, предмети на бита и украса, бронзови монети от Месемврия, Александър III Македонски и др. Римски монети на Септимий Север, Юлия Домна, Каракала, Филип Арап, Гордиян III, Александър Север, Максимин Даза, Диоклиян, Гета, Марк Аврелий и др. Намирани са и ранно византийски монети на Теодосий II, Анастасий I, Юстиниан I, а най-късните са от времето на Мануил I Комнин (1143-1180 г.) – корубести медни монети. По монетни находки, най-ранните от които са от V век пр. н.е., а най-късните от XII век, може да се направи извод че на това място е имало живот около 1600 г. Изградена от траките, крепостта е била използвана от римляни, византийци и българи. Вероятно е била завладяна и разрушена при нашествията в района на кумани и печенеги през XII век.

Останките от крепостни стени на север днес трудно се „изследват“ от любители на старините, защото почти изцяло са погълнати от гората. Което не пречи на иманярските „проучвания“ край тях и особено на мястото, където се е намирало селището. Малката ни група обаче не е тръгнала за това. Възползваме се от възможността да разгледаме по-достъпните участъци, да направим хубави снимки и най-вече да се полюбуваме на красавата панорама от всички страни. В ясния ден се виждат

Манастирските възвищения, Бакъджика, Странджа и Стара планина, село Сакарци е като на длан през оптиката на далекогледа, личат къщите на Хлябово, виждат се и бълващите дим комини на ТЕЦ-овете от комплекса „Марица Изток“.

... Но денят превала. Есен е, все пак, следобедните сенки се издължават. Слънцето наближава края на пътя си над скалите със символичното му изображение. Време е за тръгване. Спускаме се надолу, скоро сме до колата. Потегляме. Заредени с енергията на мистичния връх, с впечатленията от поредния излет, с нови сили от многопрофилната клиника на слънцето, с убеждението, че съвсем правилно е надписана табелката ☺

СРЕЩУ ВРЕМЕТО

ИНТЕРФАКТОР
от paka.offnews.bg

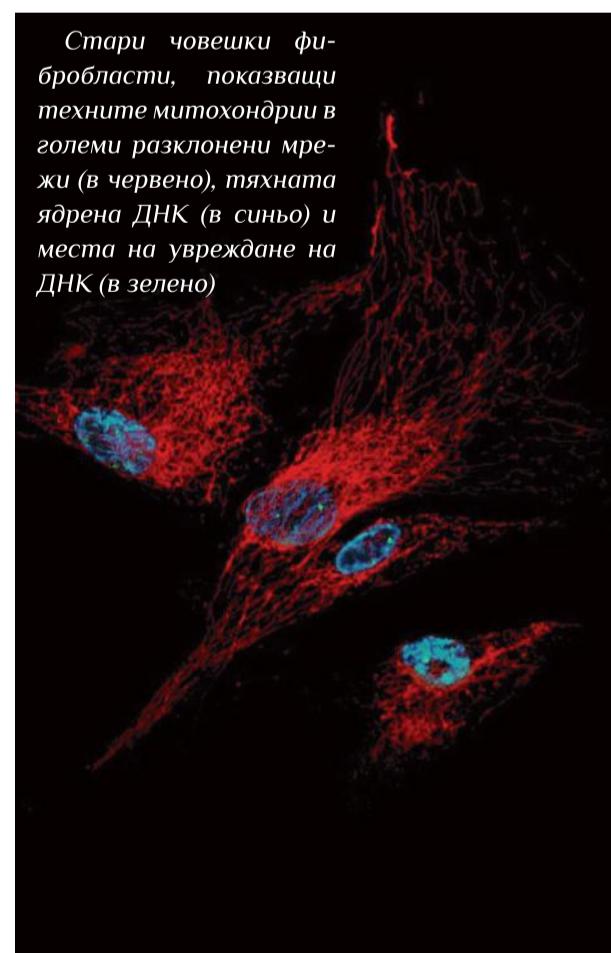
Изследователи разработиха метод за „скок във времето“ на човешките кожни клетки с 30 години, връщайки назад часовника за стареенето на клетките, без да губят специализираната си функция.

Проучване в изследователската програма на Института за епигенетика "Бабрахам" е успяло частично да възстанови функцията на по-стари клетки, както и да подмлади молекуларните показатели на биологичната възраст. Изследването е публикувано в списание eLife и макар да е в ранен етап на проучване, то може да направи революция в регенеративната медицина.

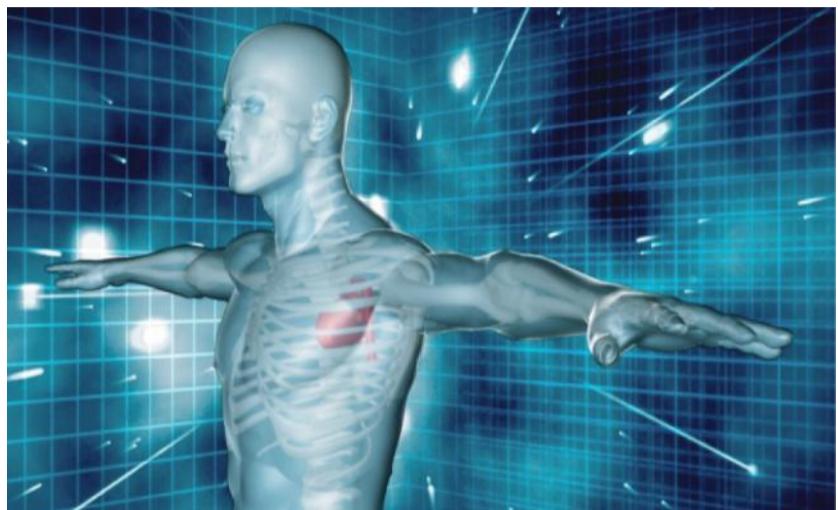
КАВО Е РЕГЕНЕРАТИВНА МЕДИЦИНА?

С напредването на възрастта способността на клетките ни да функционират намалява и геномът натрупва белези от стареене. Регенеративната биология има за цел да възстанови или замени старите клетки. Един от най-важните инструменти в регенеративната биология е способността на клетките да създадат „индуцирани“ стволови клетки. Процесът е резултат от няколко стъпки, всяка от които изтрява някои от характеристиките, които правят клетките специализирани. На теория тези стволови клетки имат потенциала да станат всякакъв тип клетки, но учените все още не могат да пресъздадат надеждно условията за повторно диференциране на стволови клетки във всички типове клетки.

Стари човешки фибробласти, показващи техните митохондрии в големи разклонени мрежи (в червено), тяхната ядрена ДНК (в синьо) и места на увреждане на ДНК (в зелено)

С 30 ГОДИНИ ПО-МЛАДИ КЛЕТКИ НА КОЖАТА СЛЕД ПРЕПРОГРАМИРАНЕ КОНСТАТАЦИИТЕ МОГАТ ДА ДОВЕДАТ ДО ЦЕЛЕНАСОЧЕН ПОДХОД ЗА ЛЕЧЕНИЕ НА СТАРЕЕНЕТО

ВРЪЩАНЕ НА ВРЕМЕТО НАЗАД

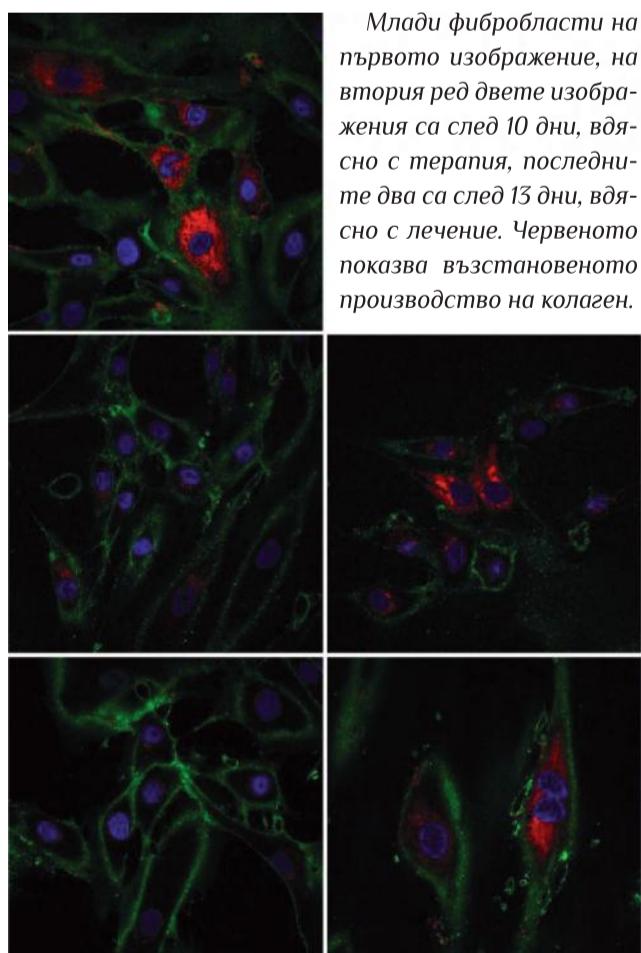
Новият метод, удостоен с Нобелова награда, използван от учени за създаване на стволови клетки, преодолява проблема с пълното изтряване на клетъчната идентичност, като спира препрограмирането на част от процеса. Това позволи на изследователите да намерят точния баланс между препрограмирането на клетките, което ги прави биологично по-млади, като същевременно могат да възвърнат своята специализирана клетъчна функция.

През 2007 г. Шиня Яманака (Shinya Yamanaka) е първият учен, който превръща нормалните клетки, които имат специфична функция, в стволови клетки, които имат специалната способност да се развиват във всеки тип клетки. За пълния процес на препрограмиране на стволови

клетки са нужни около 50 дни с помощта на четири ключови молекули, наречени „Фактори Яманака“.

Новият метод, наречен "Преходно препрограмиране на фазата на зрялост", излага клетките на факторите Яманака само за 13 дни. В този момент свързаните с възрастта промени се отстраняват и клетките временно губят своята идентичност. На частично препрограмираните клетки е дадено време да растат при нормални условия, за да се наблюдава дали тяхната специфична функция на кожни клетки се е върнала. Анализът на генома показва, че клетките са възвърнали маркери, характерни за клетките на кожата (фибробласти), и това се потвърждава чрез наблюдение на производството на колаген в препрограмираните клетки.

Млади фибробласти на първото изображение, на втория ред двете изображения са след 10 дни, вдясно с терапия, последните два са след 13 дни, вдясно с лечение. Червеното показва възстановеното производство на колаген.

ВЪЗРАСТТА НЕ Е ПРОСТО ЧИСЛО

За да покажат, че клетките са били подмладени, които се нуждаят от препрограмиране, изследователите промени в отличителни белези на стареенето. подмладените клетки, като обяснява д-р Дилджит Гил (Diljeet Gill), по-стдокторант в лабораторията на Волф Рейк в Института за епигенетика "Бабрахам", в който е провеждал работата като докторант: „Нашето разбиране за стареенето на молекуларно ниво на предна през последното десетилетие, което по-създаване на клетки, кои-ражда техники, които са по-добри при позволяват на изследо- здравяването на рани. вателите да измерват свързаните с възрастта ване може да отвори и биологични промени в други терапевтични възможности. Изследователи забелязват, че нашия експеримент, за да определим степента на препрограмиране, постигнато от нашия нов метод, има ефект и върху други гени, свързани със заболявания и метод.“

Изследователите разглеждат множество белези за клетъчната възраст, с роля в развитието на Първият епигенетични катарктата, показватят часовник, където химически маркери, присъстващи в целия геном, показват възрастта. Вторият е транскриптомът, препрограмиране, всички генни показания, още не е напълно ясен и е произведени от клетката. По тези две мерки предполагат, че на клетките съответстват на профила на клетки, които са с 30 години по-млади в сравнение с референтните набори от данни.

Потенциалните приложения на тази техника зависят от това, че клетките не само изглеждат по-млади, но и функционират като млади клетки.

„Нашите резултати представляват голяма стъпка напред в нашето разбиране за клетъчно-препрограмиране. Фибробластите произвеждат колаген, молекула, намираща се в кости, кожните сухожилия и връзки, помагайки за осигуряване на структура на тъканите и за заздравяването на рани. Подмладените фибробласти произвеждат повече колагенови протеини в сравнение с контролните клетки, които не са преминали през процеса на препрограмиране. Фибробластите също така се

изследват частично. Изследователите са показват, че клетките са създавани изкуствен разрез в слой от клетки в лабораторен съд. Те откриват, че третираните фибробласти се раздвижват към разреза по-бързо от по-старите клетки. Това е обещаващ знак, че един ден това изследование може в крайна сметка да се използва за десетилетие, което по-създаване на клетки, кои-ражда техники, които са по-добри при здравяването на рани. Генът ARVA2, свързан с болестта на Алцхаймер, и генът MAF за клетъчната възраст, с роля в развитието на катарктата, показватят часовник, където химически маркери, присъстващи в целия геном, показват възрастта. Вторият е транскриптомът, препрограмиране, всички генни показания, още не е напълно ясен и е произведени от клетката. По тези две мерки предполагат, че на клетките съответстват на профила на клетки, които са с 30 години по-млади в сравнение с референтните набори от данни.

Потенциалните приложения на тази техника зависят от това, че клетките не само изглеждат по-млади, но и функционират като млади клетки.

„Нашите резултати представляват голяма стъпка напред в нашето разбиране за клетъчно-препрограмиране. Фибробластите произвеждат колаген, молекула, намираща се в кости, кожните сухожилия и връзки, помагайки за осигуряване на структура на тъканите и за заздравяването на рани. Подмладените фибробласти произвеждат повече колагенови протеини в сравнение с контролните клетки, които не са преминали през процеса на препрограмиране. Фибробластите също така се

УЧЕНИ СА НА ПЪТ ДА НАДХИТРЯТ СТАРОСТТА

ИНТЕРФАКТОР
от actualno.com

Учени са на път да надхитрят старостта. Изследователи в Израел са открили група молекули, които помагат на клетките да възстановят повредени компоненти.

Повече от десетилетие науката се бори да открие „еликсир на живота“ и да увеличи родължителността му. Има и немалки успехи, но основният проблем остава да се намери начин, при който да няма странични ефекти и негативно въздействие върху човешкия организъм, пише SciTechDaily.

По-близо до решение на проблема изглежда са група учени от Факултета по медицина на Еврейския университет в Йерусалим (HU) Според изследователите средната продължителност на живота в света вече се е увеличила благодарение на постиженията на технологиите и медицината, но основната задача продължава да е удължаване на живота, без да се застрашава здравето. По време на изследването учени-те открили група от молекули, които позволяват на клетките да възстановяватувредените участъци и да съхранят способността на тъканите да изпълняват необходимите функции.

Известно е, че клетките в организма се захранват от малки „електроцентрали“ – митохондрии, отговорни за производството на енергия и способността на клетките да функционират правилно. С времето обаче тези миниатюрни „електроцентрали“ се износват и не могат да изпълняват функциите си по необходимия начин. И, макар че в

клетките има сложен механизъм, който им позволява да елиминират дефектните митохондрии и да ги заменят с нови, с годините механизъмът отслабва и митохондриите не могат да се попълват. В резултат на това старява целият организъм. Този дегенеративен процес е в основата на множество различни заболявания, включително Алцхаймер и Паркинсон, както и сърдечни заболявания и процеса на стареене като цяло. В своето изследване учени-те от Израел са създали иновативна комбинация от молекули, която в бъдеще може да се превърне в основа за лечение на заболявания, смятани за нелечими. Освен това то може да се използва и за профилактични цели за забавяне на развитието на болести, свързани с възрастта.

Изследването е публикувано в списание *Autophagy*. □

НАСА ОТКЛОНИ АСТЕРОИД В ТЕСТ ЗА ЗАЩИТА НА ЗЕМЯТА

СПЕЙСФАКТОР
от actualno.com

Космически апарат за милиони долари се разби в астероид с размера на футболн стадион в рамките на тест за способността на НАСА да защитава Земята от приближаващи се небесни тела, които я застрашават, предаде "Гардиън".

Мисията на американската космическа агенция беше наречена "Тест за пренасочване на двоен астероид", или съкратено от английски DART и започна преди 10 месеца. Тя беляза първия опит на човечеството да промени посоката на движе-

ние на друго небесно тяло. Мисията беше планирана така, че да бъде проверено дали космически апарат може да промени траекторията на астероид само чрез кинетична енергия, припомня агенция "Ройтерс".

Наблюдения с телескоп показваха, че астероидът Диморфос е с изменения в посоката на движение. Представители на НАСА се похвалиха с резултата от експеримента, защото ДАРТ е изпълнил основния план и успешно се е разбил в Диморфос на разстояние 11 милиона километра от Земята. □

ИЗОБРЕТИХА ГЪБА – ЧИСТАЧ НА ПУШЕКА ОТ АУСПУСИ И КОМИНИ

ИНТЕРФАКТОР

Замърсяването на въздуха от отраб отените газове на автомобилите и промишлените комини може да бъде пре чистено благодарение на разработването на високоефективна композитна гъба, е сред добрите новини в областта на екологията. Гъбата показва много добра ефективност в абсорбирането на праховите частици.

Иновативният продукт, изработен от екологично чисти материали, се представя отлично в среда с висока температура и влажност, обявиха изследователите от университета Фучжоу в Китай.

Праховите частици от изгорелите газове на автомобилите и промишлените комини представляват значителна опасност за здравето както на околната среда, така и на хората. Те могат да увредят централната нервна и дыхателната система.

Въздушните филтри обикновено не работят добре в тежки условия. Високите температури, високата влажност и необходимостта от продължително филтриране създават допълнителни предизвикателства. За да създаде погодъбър въздушен филтър, изследователският екип проектира триизмерно

устройство за улавяне на частици.

Крайният резултат е гъба от полидиметилсилоксан (PDMS), която екипът тества при условия на висока температура (250 °C) и висока влажност (90 % относителна влажност), симулираща индустриална високотемпературна среда. Продуктът е тестван също така и при условията, необходими за филтриране на отработените газове на автомобилите. Гъбата може лесно да се оформя и има структурна стабилност, което позволява да се използва в различни сценарии, според нуждите.

При тествовете с автомобилни отработени газове, отделяни от автомобилите при нормална експлоатация, композитната гъба постига над 99 % ефективност при отстраняването на частици и дори след 65 часа филтриране поддържа отлична ефективност. □

КИТАЙ ТЕСТВА МАГЛЕВ АВТОМОБИЛИ, ДВИЖАТ СЕ СЪС СКОРОСТ 230 КМ/Ч НА 35 ММ НАД ПЪТЯ

ИНТЕРФАКТОР
от kaldata.com

Според статия на China Daily, автомобил, оборудван с технология за магнитна левитация (маглев), е бил успешно тестван на магистрала в провинция Дзянсу в Източен Китай. В рамките на експеримента 2.8-тонната кола се е носела на 35 милиметра над пътя и се е движила безпроблемно по магистрала, без да катастрофира или да се отклонява. Тестът е проведен по-рано този месец.

Общо осем автомобила са тествани на 7.9-километрова отсечка от магистрала, като максималните скорости се доближават до 230 км/ч.

Тествовете са наблюдавани от транспортните власти на провинцията. Имат за цел да проучат пътната конструкция и мерките за безопасност за практиче-

ско шофиране с висока скорост.

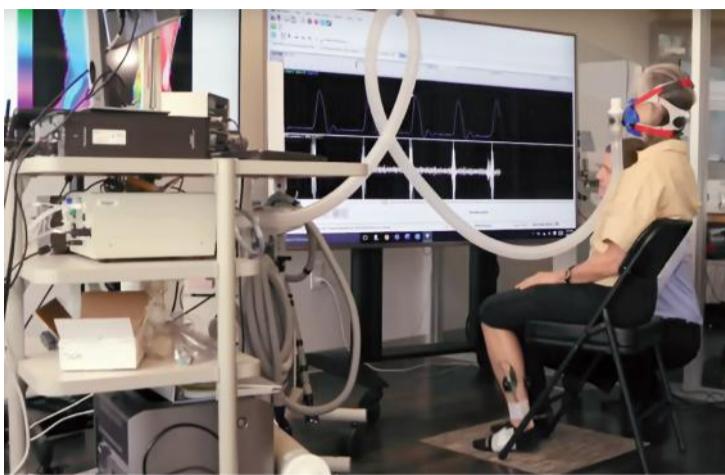
Маглев автомобилът е модифициран от конвенционално превозно средство в рамките на проект, разработен от Югозападния университет Jiaotong в Чънду. Сред някои от промените, направени в автомобила, е инсталирането на масиви от постоянни магнити за левитацията.

Освен това пътят е бил покрит с магнитен релсов проводник, който позволява на автомобила да левитира. Дън Дзиган, професор в университета, заяви, че се надява технологията да помогне за намаляване на потреблението на енергия и увеличаване на пробега на автомобилите.

Възможно е сега Китай да създаде специална лента за маглев автомобили, което би могло да доведе до допълнително подобряване на трафика. □

ЗДРАВЕ ЗАСИЛЕТЕ МЕТАБОЛИЗМА СИ, ДОКАТО СЕДИТЕ НА СТОЛА КАК – ПОКАЗВА РЕВОЛЮЦИОННО ИЗСЛЕДВАНЕ В УНИВЕРСИТЕТА ХЮСТЪН

ИНТЕРФАКТОР
от pauka.offnews.bg

Просто движение от съкращаването на един мускул, докато седите на бюрото си, може да стимулира изгарянето на глюкоза и мазнини, за да захрани метаболизма за часове, показва изследване на Марк Хамилтън, професор по здраве и човешка работоспособност в Университета в Хюстън, САЩ. Според него повдигането на петата, докато пръстите на крака остават на място е по-ефективен от упражненията, загубата на тегло и периодичното гладуване за подобряване на регулирането на кръвната захар.

Въпреки че е само 1% от телесното тегло и един от 600-те мускула в човешкото тяло, мускулът в прасеца е в състояние да направи много за подобряване на метаболизма в останалата част на тялото, ако се активира правилно. Солеусният мускул (*Musculus soleus*), както научно се

нарича, е вътрешният голям плосък мускул, част от триглавия подбедрен мускул, в прасеца. Той започва от задната повърхност на големия пищял и от намиращата се по няя костна линия. Тялото на мускула покрива дълбоките мускули по задната страна и надолу

преминава в Ахилесовото сухожилие, което се залавя за костта на петата.

Солеусният е мощен мускул, за който отдавна знаем, че е от решаващо значение за ходене, бягане и скачане. Сега учени разкриват как може да отключите неговия метаболитен потенциал, като направите нещо, което те са измишли като "изтласкане на солеуса" (SPU - soleus pushup).

Откривател на подхода е Марк Хамилтън (Marc Hamilton), професор по здраве и човешка работоспособност в Университета в Хюстън. Изследването на Хамилтън, публикувано в списание *iScience*, показва, че способността на повдигането на ходилото да поддържа повишен оксидативен метаболизъм за подобряване на регулирането на кръвната глюкоза е по-ефективно от всички популярни методи, които понастоящем се изтъкват като решение, включително физически упражнения, загубата на тегло и периодичното гладу-

ване. Оксидативният метаболизъм е дейност, тъй като има определена граница на мускулната издръжливост, причинена от изчерпването на гликогена", добавя Хамилтън.

При тестването на SPU ефектът върху химията на цялото тяло включва 52% подобреие на колебанията в кръвната захар (глюкозата) и 60% по-малка нужда от инсулин в продължение на три часа след прием на глюкозна напитка.

КАК СЕ ИЗПЪЛНЯВА SPU

Докато сте в седнало положение, с изравнени с пода ходила и отпуснати мускули, петата се повдига, а предната част на стъпалото остава на място. Когато петата достигне горната граница на своя обхват на движение, стъпалото се освобождава пасивно, за да се върне обратно надолу. Целта е едновременно да се съкрати мускулът на прасеца, докато ходилото се активира по естествен начин от своите моторни неврони. □

*Със съкращения.

Marc Hamilton, Ph.D.

Professor of Health and Human Performance
University of Houston

ЗАЩО ВКУСЪТ НА ДОМАТИТЕ ВЕЧЕ НЕ Е СЪЩИЯТ?

ФАКТОР

Често се случва домати, дори купени от земеделец на село, да се окажат с различен от познатия „доматен“ вкус. И това не е внушение, нито заблуда. Американски учени са открили обяснението за промяната на вкуса на тази толкова популярна култура, през последните десетилетия.

Проучването на генома на домата започва през 2012 година. За базисна оценка е взет сорт Heinz 1706. След това учени определили пангена (съвкупността от всички гени на дадена група организми) на 725 сорта култивирани и диворастящи домати. Сравняването на данните показва, че при култивираните сортове липсват почти 5000 гена от пангена.

Най-значимо се оказва отпадането на веригата гени TomLoxC, явяващи се катализатори за биосинтеза на редица липидни (мастни) летливи химически съединения, които отговарят за аромата и вкуса. TomLoxC се открива при 90% от диворастящите сортове домати, но при културните се среща – в най-добрния

случай – при само около 2%.

Точно поради тази причина диворастящите домати ни се струват по-вкусни, отколкото онези, които купуваме по пазарите.

Изследователите са установили и още един интересен феномен при култивираните сортове домати – те са с изключително ограничено генетично разнообразие. Причина за това е селектирането, при което всичко „излишно“ е изтласкано от по-агресивните гени, които придават на култивираните сортове устойчивост към болести, по-бързо зреене, обилно плододаване и дълготрайност на плода.

В световен мащаб търсенето на домати се радва на голям интерес. Само в САЩ средногодишно един човек консумира не по-малко от 9 килограма пресни домати и още около 33 килограма в продукти от преработени. Биолозите предлагат, да се започне селекция на нови сортове домат, като смятат, че въръщането на вкусовите и ароматни гени ще допринесло отново да се наслаждаваме на истинския вкус на популярния продукт. □

НЕ ВИ ВЪРВИ В ЛЮБОВТА – КУПЕТЕ СИ КУЧЕ, НО НЕ КАКВО ДА Е ЖЕНИТЕ ПРЕДПОЧИТАТ МЪЖЕ С ДЖАК РЪСЕЛ ТЕРИЕР, МЪЖЕТЕ – ЖЕНИ С ЧИХУАХУА

ИНТЕРФАКТОР
от spisanie8.bg

Ако сте "сингъл" и търсите любов, време е да си купите териер. Така шеговито започва статията си в Daily Mail Дейвид Джарвис. В публикацията си той разказва за ново изследване, според което собствениците на определени породи кучета привличат повече интереса на търсещите връзка в социалните медии. Изследователите пребрали лайкове под публикувани фотографии, на които собственикът на профила е с домашния си любимец.

Според анализа на психологията, ако жената е собственик на стафордширски бултериер, тя привлича много по-силно интереса на мъжете, отколкото ако е с добър външен вид, общителна или дори богата. За нежната част от ползвателите на социалните медии пък, като

червено наметало на бик действа фактът, че непознатият мъж е собственик на Джак Ръсел териер.

На второ място по популярност сред мъжката аудитория са жените, които притежават чихуахуа или куче

от смесени породи.

Ако сте алфа-мъжкар и не можете да имате Джак Ръсел териер, поне се обзаведете с кокапу или лабрадор – това са породите на второ място, по които жените, търсещи романтика из мрежата, въздишат тежко.

Експертът по запознанства Джеймс Прийс коментира:

„Добавянето на снимка на куче може да бъде чудесна идея, ако искате да имате успех в романтичните запознанства в интернет. Снимката на милия домашен любимец действа като безотказен ледоразбивач и улеснява започването на разговор. Това също така показва на отстречната страна, че собственикът на кучето е активен и добър. Щом кучето го обича, тогава и други хора ще го направят.“ □

Джак Ръсел териерът прави притежателя си истински разбивач на сърца

НАПРАВИ ПРОГНОЗА, СПЕЧЕЛИ НАГРАДА КОЙ ЩЕ Е СВЕТОВЕН ШАМПИОН ПО ФУТБОЛ, КОГО И С КОЛКО ЩЕ ПОБЕДЕИ НА ФИНАЛА?

Съпли читатели и приятели!

Както обявихме в предишния брой на вестника и, както винаги при големи футболни събития, правим анкета за победителя в започващия идния месец Мондиал в Катар. Въпросът е познат:

Кой ще е Световен шампион по футбол през 2018 г., кого и с какъв резултат ще победи на финала?

Задаваме го 22 дни преди стартирането на двубоя на 20 ноември и чакаме отговор до тази дата.

Прогноза може да направи всеки служител на ПИМ. Позналият ще спечели награда от редакцията – футболна топка. Ако са повече от един, разиграваме топката с жребии, за останалите – поощрителни награди.

Отговори очакваме в пощенската кутия на вестника пред магазина – в запечатан плик, с името на подателя и телефон за контакт. Може и на електронната поща: faktor.pim@gmail.com

Участие в анкетата – само с един отговор. Краен срок – 20 ноември, до края на работния ден. Участниците и прогнозите ще обявим в броя за същия месец. Спечелилите – в декемврийския брой. Успех!

2022
СВЕТОВНО
ПЪРВЕНСТВО
ПО ФУТБОЛ

ТАЛОН ЗА УЧАСТИЕ В АНКЕТАТА

ФИНАЛИСТИ:

РЕЗУЛТАТ:

 :

ШАМПИОН:

ИМЕ:

ФАМИЛИЯ:

ТЕЛЕФОН:

ОСМИНАФИНАЛ

ЧЕТВЪРТ-ФИНАЛ

ПОЛУ-ФИНАЛ

13 ДЕКЕМВРИ

МАЧ ЗА 3/4 МЯСТО

17 ДЕКЕМВРИ

ФИНАЛ

18 ДЕКЕМВРИ

За улеснение на участниците в анкетата ни, а и на всички футболни фенове, публикуваме предварителните групи на Световното първенство, с отборите, датите и часовете на мачовете между тях, както и продълженията в следващите фази. Оттам нататък – ваша е думата. Залагайте на отбора, който емоционално ви допада, или на този с най-голям шанс за купата! Дори да не познаете шампиона, загубили няма да има. Ще има само празник за приятелите на футбола ☺

НА ТЪРГ ЗА МИЛИОНИ ОТИВА ТОПКАТА, ДОКОСНАТА ОТ „БОЖИЯТА РЪКА“

СПОРТФАКТОР

На търг за милиони отива топката, вкарана с ръка от Диего Марадона във вратата на Англия в прочутия четвъртфинал на Мондиал 1986. Аукционът ще се състои пред ноември, а прогнозната цена на докоснатото от „Божията ръка“ кожено кълбо е между 2,5 и 3 милиона долара. С „Божията ръка“ и съдийско недоглеждане аржентинците елиминираха англичаните, за да станат после световни шампиони.

Четвъртфиналното „Танго“ на „Адидас“, моделът с който се игра Световното през 1986 г., е запазено от съдията Али бин Насер (Тунис), който тогава отказа да поеме

вината за скандалното попадение, прехвърлайки я изцяло върху страничния арбитър Богдан Дочев (България).

37 години по-късно Насер пуска топката на търг с признанието, че иска най-после, след толкова години, реликвата да стане публично достояние. Затова и единствената му претенция към следващия собственик е именно тази – Докоснатото от „Божията ръка“ „Танго“ да бъде изложено за разглеждане някъде като музейен експонат.

Преди пет месеца на търг бе продаден екипът, с който игра Марадона в онзи мач. Цена на надхвърли космическите 8 милиона евро.

ХОТЕЛСКИ ЛУКС ЗА УЧАСНИЦИТЕ В МОНДИАЛА МЕСИ И КОМПАНИЯ С НАЙ-СКРОМЕН ИЗБОР – КАМПУСА НА КАТАРСКИЯ УНИВЕРСИТЕТ

СПОРТФАКТОР от ekspres.bg

Бутиково настаняване, университетски кампоси и луксозни хотели очакват отборите от Световното първенство, което започва на 20 ноември в Катар.

24 от всички 32 отбора ще останат в рамките на разстояние от 10 километра от центъра на Доха. Мениджърът Гарет Саутгейт и ФА на Англия взеха решение да

дратни метра – идеалното място за възстановяване между тежките мачове.

➤ Zulal Wellness Resort ще приюти отбора на Германия. Подобно на Англия, немците предпочитаха да са извън града, далеч от тълпите

фенове. Хотелът отвори врати през ноември 2021 г. и е най-големият уелнес курорт в Катар.

Въпреки че всеки базов лагер, запазен за националните отбори е различен, общото между тях е петзвездният лукс, обслужването и най-добрите места за тренировки.

Ето и избора за настаняване на някои от тимовете:

➤ Домакините от Катар ще отседнат в бутиковия Al Aziziyah. Този разкошен хотел се намира сред зелените площи и лесно може да бъде събъркан с френски замък.

➤ Отборът на Нидерландия е избрали The St. Regis в Доха. Хотелът разполага с 335 стаи и плувен басейн, с олимпийски размери, в който играчите могат да отпуснат уморените си крака.

➤ Англичаните ще отседнат в Souq Al Wakrah. Този хотел до се намира до пазара в Al Wakrah, на около 25 минути

път от центъра на Доха. Мениджърът Гарет Саутгейт и ФА на Англия взеха решение да

базират отбора по-далеч от центъра, за да се съсредоточат върху предстоящото хърватите, залагат на Hilton Doha. В хотела се намира

предизвикателство. Този бутиков хотел има цялото арабско усещане, което се очаква, с

невероятна гледка към морето и целодневен ресторант в сре-

дизенноморски стил.

➤ Меси и компания са предпочели университетски хотели. Аржентинците ще останат в по-скромна среда в сравнение с основните си съперници. Кампусът на Катарския университет в Education City може да не предлага всички туристически атрибути, но е една

по-тиха база, която дава възможност за пълноценна подготовка.

➤ Световният шампион

то Световно първенство – предстоящото хърватите, залагат на Hilton Doha. В хотела се намира най-известния в Катар спортивен бар Trader Vic's end Shots,

така че със сигурност ще бъде популярен сред феновете.

➤ Бразилия е избрала The Westin Doha. Момчетата от Южна Америка са горещи фанати.

Аржентинците ще останат в Световното първенство през 2022 г. и има защо. Те могат да

се отпуснат и да релаксират в зашеметяващия открит басейн на хотела или в петзвездния

спа център.

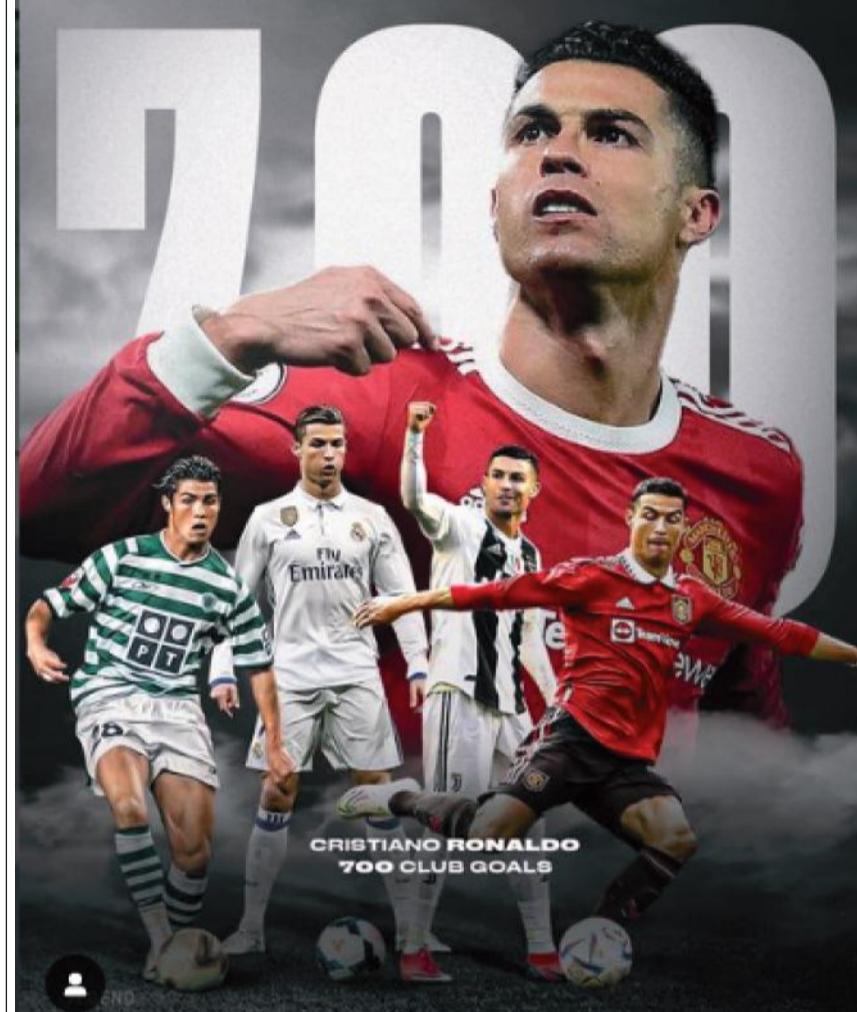
➤ Португалия на Роналдо ще отседне в Al Samriya Autograph Collection Hotel. Това е още един нов хотел, който трябва да отвори врати месец преди Световното, с 60 стаи, 27 вили и близост до музея FBQ. □

700 ГОЛА – КРАСИВО ЧИСЛО!

700 клубни гола. Какво красivo число постигнахме заедно! Благодаря на всички мои сътборници, треньори, клубове, семейство и приятели, и разбира се на феновете ми. Продължаваме обединени!

Това написа в профила си в Инстаграм звездата Кристиано Роналдо, който отново ще води Пор-

тугалия на Световното първенство в Катар. „Мореплавателите“ изглеждат фаворит в групата си между тимовете на Гана, Уругвай и Република Корея. Роналдо е първият футболист на планетата с голове на 4 поредни Световни първенства. А към тях, може би ще добави и пето... □

КОЛКО ПАРИ ЩЕ СИ РАЗДЕЛЯТ ОТБОРИТЕ НА СВЕТОВНОТО ПО ФУТБОЛ В КАТАР?

СПОРТФАКТОР от profit.bg

Световното първенство по футбол несъмнено е най-голямото спортно събитие на планетата.

Държави от всички континенти се борят със зъби и нокти, за да спечелят право да участват на него. За мащабите му красноречиво говори огромната зрителска аудитория. Турнирът през 2018 г., например, е привлякъл 3,572 милиарда зрители – около половината от населението на планетата!

Само финалът между Франция и Хърватия е гледан от 1,12 милиарда публика, сочат данни на ФИФА, според The National News.

Тази година 32 отбора отново ще се борят за купата в Катар. Тяхното участие върви ръка за ръка със солидни парични стимули. Шампионът Франция на Световното първенство по футбол през 2018 г. грабна чек за 38 милиона долара. Четири години по-късно наградният фонд определено е по-щедър.

ФИФА е заделила общо 440 милиона долара за най-висия фут-

болен форум през 2022 г.

Ето как той ще бъде разпределена според постиженията:

- Шампионите ще получат 42 милиона долара, а техните подгласници - 30 милиона долара.

- Отборите, класирани се на трето и четвърто място, ще получат съответно 27 милиона и 25 милиона долара.

- От пето до осмо място: 68 милиона долара (по 17 милиона на отбор).

- От девето до шестнадесето място: 104 милиона долара (по 13 милиона долара на отбор).

- От 17-то до 32-ро място - 144 милиона долара (по 9 милиона долара на отбор).

Освен това, всеки отбор, който се е класиран за надпреварата, ще получи преди нея \$ 1,5 милиона, за покриване на разходите по подготовката.

Световното първенство по футбол в Катар е последното, в което ще участват 32 отбора. След четири години в САЩ, Мексико и Канада техният брой ще бъде 48. □

„НА УЛИЦАТА“ ЗАПОЧВА НОВ КИНОПРОЕКТ В СТАРА ЗАГОРА

АМБИЦИЯТА НА ТВОРЧЕСКИЯ КОЛЕКТИВ – ГРАДЪТ ДА СЕ ПРЕВЪРНЕ В СРЕДИЩЕ ЗА ЛЮБИТЕЛИ НА КИНОИЗКУСТВОТО

АРТФАКТОР

Нов кинопроект започва в Стара Загора с усилията на Творческия колектив „На улицата“ и с помощта на Националния фонд „Култура“. Основна цел на проекта е да обособи любителски киноклуб в Стара Загора, който да събира хора с интерес към киното и видеоизкуството. Сред участниците в проекта е сценаристът и писател от Димитровград Николай Колев, автор на хитовия, преди време филм „12-А“. Той се ангажира с координацията на артистичния киноклуб и програмата му.

Включват се още Мирчо Христов, Недко Боянов, Първан Симеонов и др.

Участниците целят да създадат и старозагорски фестивал на любителското кино, който постепенно да се превърне в ежегоден формат за кино с международно измерение. Един от търсения тематични акценти в него ще бъде архитектурното наследство – постоянен акцент в работата на Колектива.

Любителският киноклуб ще бъде отворен за всеки, който има интерес към това изкуство. Участието в дейностите

ще може да бъде и дигитално, дистанционно. Клубът ще създава късометражни документални и игрални филми, както и популярни вайръл видеа. В рамките на проекта ще се създаде ученическа и „възрастна“ секция за произвеждане на филми, които да участват в международни любителски фестивали.

Предвидени са ежемесечни отворени срещи за любителска форма на кинокритика и учебен анализ, на които ще присъстват гости с професионален опит в киноиндустрията. Продукцията на клуба ще

се представя пред старозагорци. В дългосрочен план, това ще помогне на Творче-

ския колектив да обособи Стара Загора като средище за любители на киноизкуството. □

МАРИЯ БАКАЛОВА - ГАДЖЕ НА МУЗИКАНТ В ДРАМАТИЧЕН ТРИЛЪР

АРТФАКТОР
от telegraph.bg

Родната сензация Мария Бакалова ще играе пърформанс артист, гадже на музикант в драматичния трилър „Електра“. Продукцията вече се снима в Италия, а нашето момиче е с водеща роля, което е пореден успех за нея извън границите на страната ни.

Във филма Мария ще е с име Франческа, а екранно гадже ѝ е Джак Фарпинг, в образа на музиканта Майлъо. „Електра“ разказва за журналист, който лети до Рим, за да вземе интервю от популярен музикант, но пътуването завършва с измама, предателство и убийство. В главната роля на журналиста влиза Дарил Уайн. В образа на неговата партньорка в живота и фотограф е Абигейл Коуен.

Режисьор на продукцията е Хала Матар, за която това е дебют в пълнометражното кино. „Развълнувана съм, че правя първия си пълнометражен филм в една от най-красивите страни в света с този необикновено надарен екип от хора“, разяснява Матар. Тя е режисирала късометражни филми и музикални видеоклипове за „Шанел“, „Вивиан Уестууд“ и „Кензо“, с присъединяване на Кристен Стюарт, Клои Севини, Джони Ноксвил и Суки Уотърхус и други, съобщава „Дедлайн“. □

РОДНИНИ ПРЕМИЕРА

Авторски спектакъл на Орлин Дяков

Сценограф: Анейлия Райкова
Участват: Николай Урумов, Николета Малчева, Дамяна Тодорова, Константин Николов

На 24 октомври в театър „Иван Димов“ се игра премиерата на „Роднини“ с Николай Урумов, а втората премиера в Хасково ще е на 21 ноември.

Искате ли да се посмеете с актьорите и в същото време да се видите като в огледало?

Какво събира едно семейство? Дали приемаме роднините си – желани или не – такива каквито са? Кое прави семейството – семейство? Това са въпроси, които не си задаваме в забързаното ни ежедневие, сред вълната от излишна информация, която ни залива. И изведнъж... животът ни ги дава, искаме или не. Как да говорим? В авторския спектакъл

“НАЕМНИКЪТ НА ИМПЕРАТОРА” ЗАВЛАДЯВАЩ РОМАН ЗА ВИКИНГИТЕ, ХИТ В ИСТОРИЧЕСКАТА РОМАНИСТИКА

АРТФАКТОР
от aktualno.com

Най-епичната романна поредица за викингите – „По-следният викингски крал“ от Ян-Уве Екеберг, вече излиза в България. Всяка от книгите е със самостоятелен сюжет. Сързва ги най-великият норвежки крал – Харалд Хардради, чиято слава се разнася в цяла Европа през XI век. Наследник на престола, след като брат му е убит, той е принуден да отиде в изгнание, прчува се с войнските си качества в Русия, става част от личната гвардия на византийския император и като такъв, побеждава българския цар Петър Делян, след което се връща в Норвегия, където става крал, а по-късно предявява претенции и към трона на Англия.

„Наемникът на императора“ е третият роман от поредицата за безстрашния воин. Наемник на византийския император, Харалд води битки в района на

Средиземно море, за да отвоюва важни сицилиански градове от сарацините и да ги върне под византийска власт. С него е Михаил – осиновеният син на императрица Зоя, който е убеден, че един ден византийският престол ще му принадлежи. Само благодарение на смелостта и бързата мисъл на Харалд, който стои начело на варяжката гвардия, военният поход в Сицилия пожънва успех. След кървавите битки Харалд трябва да съпроводи надменния Михаил до вражеската територия на свещения град Йерусалим, за да се помолят на Божи гроб за оправдание на греховете. Междувременно в Константинопол се води по-редната ожесточена борба за власт. Императрица Зоя е предадена от чичото на Михаил – Константин, и е изпратена в

манастир. Самият Харалд, въпреки вярната си служба и факта, че на няколко пъти спасява живота на Михаил, също е лишен от пълномощия, превръща се в пленник на доскорошните си съюзници и го очаква сигурна смърт. Дали безстрашният воин ще се остави да бъде победен, или ще отмъсти на предателите, за да се преобри за най-съкровената си мечта?

Екеберг стъпва здраво върху основата на реални събития и герои. Книгите му потвърждават огромните му познания по история и голямата способност да разказва. Тя са невероятен, вълнуващ, завладяващ и драматичен разказ за викингите и техния последен крал. Преведени са на много езици, печелят положителни отзиви и симпатиите на голяма читателска аудитория. □

ПРОГРАМА ЗА МЕСЕЦ НОЕМВРИ НА ТЕАТЪР „ИВАН ДИМОВ“ - ХАСКОВО

21 НОЕМВРИ
/ПОНЕДЕЛНИК/
19 часа

РОДНИНИ

Авторски спектакъл на Орлин Дяков
Участват: Николай Урумов, Николета Малчева, Дамяна Тодорова, Константин Николов

Билети: 12 лева., 15 лева

30 НОЕМВРИ
/ЧЕТВЪРТЪК/

Театър Хенд представя

ЕДНА ГОЛЯМА И СЕДЕМ МАЛКИ

сценарист и режисьор Ивомир Игнатов - Кени
Участват: Петър Рангелов, Никола Маноловски, Любомир Василев, Радослава Донева, Здравка Христозова, Марин Несторов, Цветелина Маркова, Велина Иванова

Камерна зала, 19 часа
Билети: 12 лв., за ученици и пенсионери – 6 лв.

3 НОЕМВРИ
/ЧЕТВЪРТЪК/

19 часа

Гостува ДТ „Васил Друмев“ – Шумен

БУРУНДАНГА

по Жорди Галсеран
Участват: Светлин Иванов, Катрин Лалова, Никола Орешков, Александра Михайлова, Антония Велева

Билети: 10 лв., 12 лв.

17 НОЕМВРИ
/ЧЕТВЪРТЪК/

19 часа

БУМ-БУМ:
ЕВОЛЮЦИЯ НА ПРЕСТЬПНОТО МИСЛЕНИЕ
от Вания Николова

Комедиен моноспектакъл с участието на Михаил Билалов
Билети: 18 лв., 20 лв., 25 лв.

ЗНАЕТЕ ЛИ

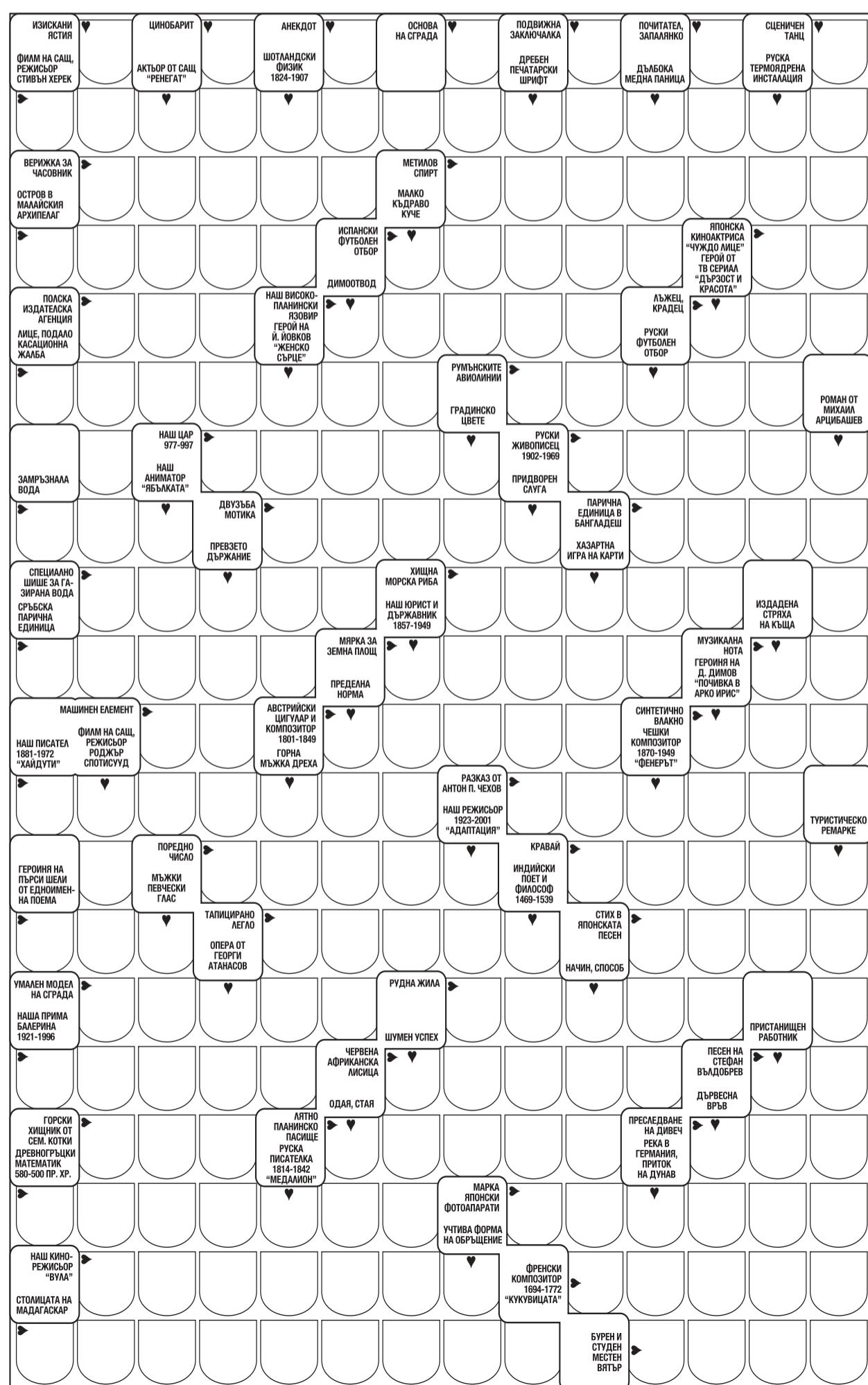
КАКВИ ВЪЗМОЖНОСТИ ИМА КАМИЛАТА

Камилата пие и прясна и солена вода. Дори може да пие вода от Мъртво море. И нищо няма да ѝ се случи. Това е така, защото камилските бъбреци филтрират водата, отделят я от солта и я превръщат в прясна вода.

Камилите също така ядат тръни. И те не вредят на стомаха и червата ѝ. Защото слюнката ѝ разтваря шиповете чрез своята киселина. Слюнката разтопява тръните.

Камилата има два клепача. Единият е тънък и прозрачен, другият е дебел и месест. Когато в пустинята започне пясъчна буря, тя затваря прозрачния си клепач, за да не попадне пясък в окото.

Камилата може да променя телесната си температура: студено ли е, вдига температурата, горещо ли е в слънчевата пустиня, понижава телесната температура.

ЖИВОТЪТ Е ПРЕКАЛЕНО КРАТЪК, ЗА ДА ПИЕТЕ ЛОШО ВИНО ЧЕТИВО ЗА ВЪЗРАСТНИ

Това четиво е насочено към хората, достигнали „златната възраст“ 50 и повече години. Но и по-млади да го прочетат, няма да е във вреда. Защото животът, в общи линии, е кратък и трябва да го живеем пълноценно, а не да сме вечно впрегнати в ярема му. Дано тези философски съвети от неизвестен автор в интернет помогнат на някои да погледнат към живота си и от друг ъгъл – на времето за заслужени приятни моменти.

- С възрастта идва време да се използват спестяванията. Наслаждавай им се. Няма нужда да ги съхранявате за онези, които може би нямат представа какво сте пожертвали за това. Може, наистина, да оставите спестени пари на синове, дъщери, зетове, роднини, но може и сами да ги оползатворите, за неща, които ви носят удоволствие. Нищо лошо няма в това.

- Не се притеснявайте за финансовото състояние на деца и внучи, ако сте ги научили да се борят и да успяват. Не се срамувайте да харчите своите пари за себе си! Подкрепяли сте децата в продължение на много години, научили сте ги на много, дали сте им това, от което се нуждаят, за да успяват сами. Нека го правят.

- Не се преуморявайте. Лесно е да се разболеете, много по-трудно е да останете здрави. Поддържайте форма, посещавайте лекаря си, търсете информация какво да правите, за да сте здрави.

- Не се притеснявайте за малките неща! Преживели сте много в живота си – можете да си спомните добри неща, можете да си спомните и лоши неща. Не позволявайте тежестта от миналото да пречи на днешния и бъдещия път. Почувствайте красотата на настоящето!

- Независимо от възрастта, обичайте живота.

- Грижете се за себе си – вътрешно и външно. Не се занемарявайте. Ходите на фризьор, козметик, зъболекар, носете хубави дрехи, купете си любими парфюми. Ако сте поддържани отвън, вътре се ражда чувство за самоуважение и сила.

- Следете новостите в своята и не само сфера. Четете, новините. Поддържайте връзка с приятели и познати. Социализацията стимулира духа.

- Устоявайте на изкушението да живеете с децата или внучите си. Разбира се, приятно е да живееш заобиколен от любящи роднини, но всеки от нас има право на личното си пространство. И те се нуждаят от него.

- Не се отказвайте от хобита си. Ако ги нямате, време е да намерите.

- Смейте се. Много смях. Той помага. Причина имате. Най-важната – живи сте. Мнозина не са имали този късмет и са си отишли рано, а вие сте живи. Забавлявайте се! Опитайте се да видите хубавата страна на всяка ситуация!

- Не обръщайте внимание на това, което други казват за вас, и още по-малко на това, което биха могли да мислят за вас. Винаги ще има хора да го правят, така или иначе. Но животът си е ваш. Оценявайте го сам и сам се съдете за грешките.

- Втората половина на живота не е по-лоша от първата, просто трябва да я възприемете така и да ѝ се наслаждавате. Запомните тази фраза: Животът е прекалено кратък, за да пием лошо вино! Вземете си хубаво още днес. Утре – пак ☺

ЛОГИЧЕСКА ЗАДАЧА

Представете си, че в едно от чекмеджетата на скрина имате разбръкани шест цифта черни и шест цифта бели чорапи..

Отговорът на стр. 12

20 КОЛЕГИ С ЛИЧЕН ПРАЗНИК НА ДИМИТРОВДЕН

Симеон СИМОВ

Точно 20 са колегите в ПИМ с личен празник на личния ден Димитровден. Най-много, разбира се, четирима, са в IX цех, където и хората са най-много. Трима са в I цех, начело с началника Митко Моллов. Трима са и в

V цех, толкова са и в ПИМ – Маджарово, чийто началник Димо Димов също празнува. Четирима са и в Снабдяването, но трябва да се отбележи, че тук именниците са най-много на глава от населението, защото в отдела са бчовека. Следват

OKK и II цех с по 1 именник. А числото 20 закръгля управителя инж. Димитър Назъров.

Любопитната фирмена статистика може да се продължи със съпоставка на Димитровците и Митковците, като първите са деветима, вторите – осем. Останалите до 20 – Димо и Димчо. Жена – именник, оказва се, на Димитровден в ПИМ няма.

Което не пречи, макар с малко закъснение, да пожелаем на всички дами в дружеството живи, здрави, красиви и щастливи да са. Живи и здрави и именниците, радости и успехи да имат по много, свети Димитър да ги закрия!

Иначе, за празника се знае, че, според народното поверие, бележи начало на зимата и първите снежинки се изсипват от брадата на светеца. Има дори и поговорка: „Георги Лято носи, Димитър – зима“. Професионален празник е на строителите и всички ангажирани в тази сфера. Също на инженерите, техниците, ковачите и металурзите! □

ПРЕМИНАВАМЕ В НЕДЕЛЯ СУТРИНТА КЪМ АСТРОНОМИЧЕСКОТО ВРЕМЕ

ФАКТОР

Европа през 1976 г. по искане на Франция. В България смяна на времето започва през месец март 1979 г.

Идеята за смяна на времето произлиза от Бенджамин Франклин. През 1784 г. той пише писмо до редактор на вестник „Парижки журнал“, с предложение парижани да стават и да си лягат по-рано.

Практиката обаче е приложена от Германия по време на Първата световна война в периода 30 април – 1 октомври 1916 г., като мярка за спестяване на гориво във военната обстановка. Втора към смяна на часа прилагава Великобритания, която същата година въвежда лятно часово време от 21 май до 1 октомври 1916 г. САЩ последват примера през 1918 г. □

ЩЕ СИ НАПРАВЯ ОПЕРАЦИЯ ЗА СМЯНА НА ЗОДИЯТА. ЧЕ ТО НЕ СЕ ИЗДЪРЖА, ВЕЧЕ...

- Абе колега, какъв е тоя Илон Мъск, непрекъснато слушам за него?
- Инженер.
- Инженер като Борката ли?
- Ти, па, като Борката! Борката е главен инженер.
- ;-)
- Колко человека работите тукът?
- С бригадира сме десет.
- А без бригадира?
- Без бригадира никой не работи.
- ;-)

Вчера 15 минути се опитвах да пресека улицата на зебра. Никой не спря. Взех една тухла в ръката, усмихнах се и тръгнах. Спряха дори полицайче с патрулката.

Извод: Усмихвайте се, за да стават хората по-добри

Основният проблем да не правиш нищо е, че не можеш да разбереш кога си приключил.

Откакто ни се роди дете, с жена ми си разделихме задълженията – тя то кърми, защото аз не мога, аз спя, защото тя не може.

Камаджия спира данъчен. Пет минути стоят и се гледат. Шото ситуацията кофти – нито да вземеш, нито да дадеш...

Мъжката дума си е мъжка дума! Като кажа – утре, значи утре. Не е нужно всеки ден да ме питаш: Кога?

Циганка краде чушки от една градина. Не шеш ли, хванал я бай Станчо на местопрестъплението.

- Кво да те прайм сега, да те трепем или да те...?
- Е, по-убаво – да не ме трепеш!
- Сършил бай Станчо с циганката, облякъл се и тръгнал да си ходи.
- А кво да прайм с чушките?, пита циганката.
- Кво сакаш ги прай. Тя, таа градина не е мојта.

В САЩ, ако пиеш 4 бира с вечерята, си алкохолик,
В България, ако пиеш 4 бира с вечерята, значи си шофьорът...

Осем от десет българи живеят под стрес. Останалите двама живеят в чужбина.

След нещо лошо винаги следва и нещо добро. Например, ако днес ви ухапе зло куче, утре може да ви ухапе добро.

След 40 години на срещата на класа ясно личи кой как е учил и какво е постигнал в живота. Двойкаджийте имаха къщи и коли.

Тройкаджийте имаха къщи, коли и яхти. Отличниците имаха очила с диоптир, дългове, плешивост, главоболие и златни медали от неръждаа вейка.

Храбрият юнак срещнал Добрата фея. Тя го попитала утрижено:

- Защо си тъжен, юначет?

Той:

- Остави се, феичке! Вчера влязох да се изкъпя в Оматъсаното езеро. Изведнъж някаква ръка ме сграбчи за топките. И един страшен глас попита:

- Плюс две или минус две?

Аз отговорих:

- Плюс две!

А когато излязох на брега, установих, че вместо две – имам четири топки! Какво да правя сега? Направо съм заприличал на изрод!

Феята го успокоила:

- Не си слагай мъка на сърцето, млади момко! Чуй моя съвет! Иди пак на същото място. И влез да се изкъпеш! А когато те попиташ:

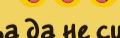
- Плюс две или минус две?, ти отговори:

- Минус две! Така ще се върне старото положение.

Храбрият юнак ѝ благодари за напътствията.

После отишъл на Оматъсаното езеро. Влязъл да се изкъпе. Внезапно една ръка го сграбчила за топките! И страшен глас попитал:

- Плюс четири или минус четири?

Бог е създал хемороидите, за да не си мислят IT специалистите, че може ей така, просто да си седят и да получават купиша пари.

ОТГОВОР НА ЗАДАЧАТА ОТ СТР. 11
Трябва да вземете 3 чорапа от купа.
Първият, примерно, се оказва черен.
Вземата втори, бял или черен. Третият също е бял или черен. Но от трите винаги ще има два в един цвят 😊